

Yếu tố cấu thành văn hóa pháp luật của sĩ quan trẻ ở các trung đoàn bộ binh trong quân đội nhân dân Việt Nam

Nguyễn Xuân Thúy*

**Thiếu tá, Phòng Chính trị, Học viện Chính trị*

Received: 12/10/2023; Accepted: 22/10/2023; Published: 30/10/2023

Abstract: *The issue of fostering legal culture for young officers in infantry regiments in the Vietnam People's Army is a process of lawful interaction between subjects and young officers, leading to qualitative transformation. The legal culture of young officers in infantry regiments is in an upward direction, contributing to helping them successfully complete the unit's goals and mission requirements.*

Keywords: *Factors, culture and law*

1. Đặt vấn đề

Văn hóa pháp luật là một bộ phận của văn hóa, phản ánh tổng thể những giá trị vật chất, tinh thần do con người sáng tạo ra trong lĩnh vực pháp luật, được biểu hiện ở tính chân, thiện, mỹ của hệ thống pháp luật và các thiết chế pháp luật, trong ý thức, hành vi và lối sống theo pháp luật của mỗi thành viên trong cộng đồng.

Văn hóa pháp luật của sĩ quan trẻ ở các trung đoàn bộ binh trong Quân đội nhân dân Việt Nam là tổng thể những tri thức, tình cảm, niềm tin, ý chí và hành vi chấp hành pháp luật mang tính chân, thiện, mỹ của sĩ quan chưa quá 35 tuổi, có quân hàm từ thiếu úy đến thiếu tá và chức vụ cấp tiểu đoàn trở xuống ở các trung đoàn bộ binh biên chế đủ quân có vai trò điều chỉnh hành vi của họ một cách tự giác theo pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội, quy định của đơn vị. Văn hóa pháp luật của sĩ quan trẻ ở các trung đoàn bộ binh được cấu thành từ nhiều yếu tố, các yếu tố này không chỉ được hình thành, bồi dưỡng trong quá trình học tập, rèn luyện ở đơn vị mà còn được tiếp tục củng cố, hoàn thiện gắn với từng chức trách, cương vị công tác trong quá trình bồi dưỡng tiếp theo.

2. Yếu tố cấu thành văn hóa pháp luật của sĩ quan trẻ ở các trung đoàn bộ binh trong quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

2.1. Tri thức pháp luật mang tính chân, thiện, mỹ của sĩ quan trẻ ở các trung đoàn bộ binh.

Đây là sự hiểu biết của họ đến tầm bản chất, khoa học, chân thực về những nội dung cơ bản của pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội, quy định của đơn vị góp phần tạo nên phẩm chất trung thực, lòng nhân ái, tính cân đối, hài hòa trong nhân cách người sĩ quan. Tri

thức pháp luật là một yếu tố rất quan trọng cấu thành văn hóa pháp luật của sĩ quan, là cơ sở, tiền đề cho việc hình thành, bồi dưỡng văn hóa pháp luật của họ.

Những tri thức pháp luật mang tính chân, thiện, mỹ của sĩ quan trẻ ở các trung đoàn bộ binh có được chủ yếu thông qua chương trình, nội dung giáo dục đào tạo của Nhà trường trước khi tốt nghiệp và trong quá trình công tác ở đơn vị. Nó được xuất phát từ mục đích cao đẹp trong quá trình tiếp nhận, lĩnh hội tri thức pháp luật để có sự hiểu biết nhằm hình thành tình cảm, niềm tin pháp luật đúng đắn và điều chỉnh hành vi của mình tuân theo pháp luật, kỷ luật. Hiểu biết pháp luật vì mục đích hoàn thiện nhân cách sĩ quan và để điều chỉnh hành vi của mình một cách tự giác theo pháp luật chứ không vì mục đích tiêu cực, vụ lợi. Sự hiểu biết đầy đủ, đúng đắn ở tầm bản chất về những nội dung cơ bản của pháp luật có ý nghĩa rất quan trọng, là tiền đề cho việc hình thành và ngày càng hoàn thiện hệ thống những khái niệm, phạm trù pháp luật, hệ thống các luật định của Nhà nước và các văn bản dưới luật, điều lệnh, điều lệ, kỷ luật của quân đội, quy định của đơn vị góp phần định hướng hành vi pháp luật đúng đắn trong học tập, rèn luyện và cuộc sống thường ngày. Tri thức pháp luật của sĩ quan trẻ không chỉ là sự hiểu biết về hệ thống tổ chức xã hội với tính đa dạng, phức tạp của các mối quan hệ xã hội mà còn là những hiểu biết đầy đủ, sâu sắc về công tác chỉ huy, quản lý đơn vị, quản lý con người ở các trung đoàn bộ binh, giúp cho sĩ quan trẻ ngày càng có nhận thức đúng đắn, toàn diện hơn về tính tất yếu phải tuân thủ pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị. Hệ thống tri thức pháp luật của sĩ quan trẻ ở các trung đoàn

bộ binh đủ bao gồm: Tri thức lý luận chung về pháp luật; pháp chế xã hội chủ nghĩa; các quan điểm tư tưởng của Đảng về xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của dân, do dân và vì dân; xây dựng bộ máy và đổi mới hoạt động lập pháp, hành pháp, tư pháp; hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật về lao động, hôn nhân gia đình, đất đai, biển đảo, nghĩa vụ quân sự, Luật sĩ quan...; Điều lệnh quản lý bộ đội, kỷ luật của quân đội; các quy định của đơn vị. Tri thức pháp luật mang tính chân, thiện, mỹ là mảnh đất màu mỡ để nuôi dưỡng tình cảm pháp luật của sĩ quan trẻ ở các trung đoàn bộ binh đủ ngày một bồi dưỡng bền vững.

2.2. Tình cảm, niềm tin, ý chí pháp luật mang tính chân, thiện, mỹ của sĩ quan trẻ ở các trung đoàn bộ binh.

Tình cảm pháp luật mang tính chân, thiện, mỹ của sĩ quan trẻ ở các trung đoàn bộ binh đủ quân là những rung cảm mang tính tích cực của họ đối với việc học tập, rèn luyện theo yêu cầu của pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội, quy định của đơn vị. Tình cảm pháp luật của sĩ quan trẻ là một yếu tố rất quan trọng trong cấu trúc của văn hóa pháp luật. Bởi nếu thiếu đi tình cảm pháp luật tích cực thì những tri thức pháp luật có được sẽ không được hiện thực hóa thành những hành vi và thói quen, lối sống theo pháp luật. V.I.Lênin đã khẳng định rằng: Không có sự xúc cảm của con người thì xưa nay không có và không thể có sự tìm tòi chân lý. Tình cảm pháp luật mang tính chân, thiện, mỹ của sĩ quan trẻ được thể hiện ở thái độ tích cực, hành vi chấp hành một cách tự giác các điều luật của pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội, quy định của đơn vị và được biểu hiện cụ thể ở sự tán thành, thiện cảm, hài lòng, hành động đúng đắn của sĩ quan trẻ đối với các vấn đề pháp luật.

Niềm tin pháp luật mang tính chân, thiện, mỹ của sĩ quan trẻ ở các trung đoàn bộ binh đủ quân là sự tin tưởng tuyệt đối vào mục đích, ý nghĩa, tính tất yếu của việc giữ nghiêm pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội ở đơn vị; tin tưởng vào bản chất khoa học, nghiêm minh và tính thực thi của pháp luật, kỷ luật; vững tin vào khả năng hành vi chấp hành tự giác, nghiêm minh theo điều luật của pháp luật, kỷ luật quân đội, quy định của đơn vị của bản thân và tập thể đáp ứng mô hình, mục tiêu thực hiện nhiệm vụ của đơn vị và bản thân. Niềm tin pháp luật mang tính chân, thiện, mỹ của sĩ quan trẻ là cơ sở để nảy sinh tình cảm, ý chí quyết tâm, hình thành hành vi, lối sống theo pháp luật của họ.

Ý chí pháp luật mang tính chân, thiện, mỹ của sĩ quan trẻ ở các trung đoàn bộ binh là năng lực điều chỉnh hành vi của bản thân kiên quyết vượt qua mọi khó khăn, trở ngại để thực hiện theo pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội, quy định của đơn vị. Ý chí pháp luật là mặt năng động của ý thức pháp luật, nó là phương tiện, hình thức điều chỉnh hành vi của sĩ quan trẻ một cách tích cực nhất theo chuẩn mực của văn hóa pháp luật. Cũng như ý chí của con người nói chung, ý chí pháp luật của sĩ quan trẻ có hai chức năng cơ bản là: Chức năng thúc đẩy và chức năng kiểm chế hành vi. Tùy theo những tình huống cụ thể mà sĩ quan trẻ huy động ý chí của mình để kiên quyết hành động, hoặc kiểm chế hành vi của mình để giữ vững những chuẩn mực pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị. Ý chí pháp luật mang tính chân, thiện, mỹ của sĩ quan trẻ được biểu hiện sâu sắc nhất thông qua ý chí quyết tâm học tập, rèn luyện của bản thân, biết kiểm chế và chấp hành tự giác pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị. Ý chí pháp luật mang tính chân, thiện, mỹ giúp cho sĩ quan trẻ có được bản lĩnh đấu tranh thẳng thắn, trung thực khắc phục những nhận thức sai và những toan tính chấp hành không nghiêm, vi phạm pháp luật, điều lệnh, điều lệ của quân đội và quy định của đơn vị.

2.3. Hành vi chấp hành pháp luật mang tính chân, thiện, mỹ của sĩ quan trẻ ở các trung đoàn bộ binh.

Đây là những hành động mang ý nghĩa tích cực, có ý thức tự giác của sĩ quan trẻ diễn ra trong môi trường có sự điều chỉnh của pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị. Hành vi chấp hành pháp luật của sĩ quan trẻ được coi là tích cực, hợp pháp chỉ khi nó dựa trên cơ sở những tri thức, tình cảm, niềm tin pháp luật đúng đắn, phù hợp với xã hội và môi trường đặc thù của hoạt động quân sự. Người có trình độ văn hóa pháp luật cao khi và chỉ khi hành vi chấp hành pháp luật của họ đạt đến trình độ tự giác. Vì vậy, hành vi chấp hành pháp luật mang tính chân, thiện, mỹ thể hiện trình độ văn hóa pháp luật cao và được xã hội tôn trọng. Bởi, hành vi chấp hành pháp luật thể hiện động cơ hành vi bên trong của chủ thể và phản ánh nhu cầu tiến bộ của xã hội. Hành vi chấp hành pháp luật mang tính chân, thiện, mỹ của sĩ quan trẻ bao gồm:

Trình độ ứng xử có văn hóa trong các quan hệ pháp luật của sĩ quan trẻ ở các trung đoàn bộ binh đủ quân là tổng thể những cách thức, biện pháp ứng xử và giao tiếp có văn hóa trong các quan hệ pháp luật mà sĩ quan trẻ tham gia.

(Xem tiếp trang 263)

kết quả tác động biện chứng giữa điều kiện khách quan của quá trình GD & ĐT với phát huy nhân tố sáng tạo chủ quan của SV. Trong đó, các điều kiện khách quan của quá trình đào tạo dù tác động mạnh mẽ đến đâu cũng không thể đạt hiệu quả cao nếu không có sự cộng hưởng từ nội lực chủ quan của người học. AN truyền thống là nội dung khó, vì vậy tự học tập, tự rèn luyện, tự định hướng, dám nghĩ, dám làm, dám tiếp cận những khó khăn của môn AN truyền thống, từ đó tạo thành mạch tư duy và hành động dẫn đến nâng cao chất lượng học tập của SV. Đây được coi là chìa khóa vàng của giáo dục, biến quá trình đào tạo thành quá trình tự đào tạo, biến quá trình bồi dưỡng, định hướng thành quá trình tự hình thành, tự định hướng và tự tiếp cận. Vì vậy, cần động viên, khuyến khích SV tích cực, tự giác trong học tập, nghiên cứu những vấn đề mà âm nhạc truyền thống đang đặt ra hiện nay, từ đó hình thành ở họ bản lĩnh, PP khoa học trong học tập nội dung này

3. Kết luận

Bồi dưỡng phương thức tiếp cận và nâng cao chất lượng học tập môn AN truyền thống cho SV của Trường ĐHTV thực chất là quá trình nâng cao khả năng tự chủ, đề cao yếu tố chủ quan của SV trong

quá trình học tập nội dung này. Đặc biệt, trong giai đoạn hiện nay, trước sự bùng nổ của các trao lưu AN, thì vấn đề bồi dưỡng để SV nhận thức đúng đắn vai trò và ý nghĩa của AN truyền thống lại quan trọng hơn bất cứ thời điểm nào, bởi lẽ đây là yêu cầu của quá trình giáo dục, đồng thời cũng là đòi hỏi của thực tiễn xã hội đặt ra. Một đất nước phát triển phải đáp ứng đầy đủ trên tất cả các mặt từ kinh tế, chính trị, văn hóa xã hội, mà trong đó các giá trị truyền thống dân tộc trong văn học nghệ thuật mà cô đọng nhất là AN lại càng quan trọng, bởi lẽ như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng khẳng định: Muốn xây dựng thành công CNXH, thì trước hết phải có con người XHCN.

Tài liệu tham khảo

[1] Đỗ Huy (1987), *Giáo dục thẩm mỹ - Mấy vấn đề lý luận và thực tiễn*, NXB Thông tin Lý luận, Hà Nội

[2] Hoàng Như Mai (1987), *Bàn thêm về nhu cầu văn hóa và thị hiếu nghệ thuật, trong sách "Thỏa mãn nhu cầu văn hóa và nâng cao thị hiếu nghệ thuật"*, NXB Văn hoá. Hà Nội

[3] Văn Minh Hương (2003), *Gagaku và Nhã nhạc*, NXB Thanh niên, TP Hồ Chí Minh.

Yếu tố cấu thành văn hóa pháp luật....(tiếp theo trang 245)

Nó thể hiện thái độ tích cực của sĩ quan trẻ ở các trung đoàn bộ binh đủ quân trong chấp hành các chuẩn mực của pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội, quy định của đơn vị, mệnh lệnh của người chỉ huy; thái độ trong giải quyết các mối quan hệ với mọi người và với chính bản thân mình ở tính tích cực, biết làm chủ và sự nghiêm khắc tự ghép mình vào các yêu cầu của pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội, quy định của đơn vị.

3. Kết luận

Thói quen, lối sống theo pháp luật trong học tập, rèn luyện và cuộc sống hàng ngày của sĩ quan trẻ ở các trung đoàn bộ binh đủ quân là tổng hòa những nét cơ bản đặc trưng cho hoạt động học tập, rèn luyện, lao động và sinh hoạt hàng ngày tuân theo pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội, quy định ở đơn vị của sĩ quan trẻ. Lối sống theo pháp luật là một loại hình của lối sống, trong đó, dựa trên nền tảng ý thức pháp luật tiên tiến, sĩ quan trẻ thực hiện hành vi của mình sao cho phù hợp với các giá trị, chuẩn mực pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội và quy định của đơn vị. Lối sống theo pháp luật của sĩ quan trẻ vừa có tác dụng

đóng góp vào quá trình sáng tạo ra các giá trị pháp luật Nhà nước, kỷ luật quân đội, quy định của đơn vị, vừa là quá trình tiếp nhận và phát huy các giá trị đó trong thực tiễn học tập, rèn luyện của sĩ quan trẻ, mà đỉnh cao của nó là "sống, học tập, lao động theo Hiến pháp và pháp luật". Lối sống theo pháp luật của sĩ quan trẻ không phải tự nhiên hình thành mà là kết quả của quá trình học tập, rèn luyện nghiêm túc để thấm thía những giá trị văn hóa pháp luật vào cuộc sống của sĩ quan trẻ. V.I. Lênin đã nói: Chỉ có cái gì đã ăn sâu vào đời sống văn hóa, vào sinh hoạt, tập quán mới có thể coi là được thực hiện.

Tài liệu tham khảo

1. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc toàn quốc lần thứ XIII*, Tập 1, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.

2. Phạm Ngọc Thanh (2011), *Đổi mới văn hóa lãnh đạo, quản lý - Lý luận và thực tiễn*, Nhà xuất bản Lao động, Hà Nội.

3. Lê Xuân Thanh (2013), *"Bồi dưỡng văn hóa pháp luật của học viên ở Trường Sĩ quan Tăng - Thiết giáp hiện nay"*, Luận văn Thạc sĩ Triết học, Học viện Chính trị, Hà Nội.